

AAN burgemeester en wethouders

Documentnr.	B.23.1623 		
Naam		Org. onderdeel	Ruimtelijke Ontwikkeling en Grondzaken
Datum	5 december 2023	Toestel	045-569 54 62
Programma	Verkeer, vervoer en waterstaat		

Adviezen

Financieel 07/12/2023 Positief
Juridisch
Overig

Personeelszaken

Inkoop
Communicatie
Facilitair

Algemeen directeur

Procedure

Commissie: n.v.t.
Raadsvergadering: n.v.t.
Conc.-brief: Nee
Bijlagen: 1

Lijst: Openbaar

Akkoord/bespreken

Secretaris
Burgemeester
Wethouder G.G.J. Janssen
Wethouder B.J.M. Smeets
Wethouder C.P.G. Wilbach
Wethouder A.J.M. Schiffelers
Wethouder S.J.J.T. Kropman

Onderwerp:

Bussluis De Wendelstraat – Herinrichting De Wendelstraat–Heistraat–Kerkraderweg

Voorstel:

1. Kennisnemen van bijgaande memo van Grenspaal12 inzake het door hen uitgevoerde onderzoek naar de mogelijkheid tot permanente openstelling van de voormalige bussluis aan het einde van De Wendelstraat;
2. de bussluis definitief op te heffen maar dit pas te doen op het moment dat de omliggende infrastructuur qua weginrichting/veerkeersveiligheid daarop is aangepast;
3. Instemmen met de start van het project 'Herinrichting De Wendelstraat–Heistraat–Kerkraderweg';
4. Hiervoor een voorbereidingskrediet van excl. BTW beschikbaar te stellen, te dekken uit de in de begroting 2022 opgenomen investeringsruimte en kapitaallastruimte voor reconstructieprojecten GVVP – ruggengraat (afschrijving 35 jaar, kapitaallasten €). Een en ander conform bijgaande ramingswijziging.

Datum: 12/12/2023

Besluit B en W: akkoord

--

Samenvatting

Aan het einde van De Wendelstraat, vlak voor de Kerkraderweg, is een 'bussluis' aanwezig. Deze bussluis is in 1986 aangelegd om sluipverkeer over De Wendelstraat van/naar Heerlen te weren. Door de aanleg van de Binnenring is de Kerkraderweg geen doorgaande weg naar Heerlen meer, waarmee de noodzaak van de bussluis is komen te vervallen. In het GVVP staat opgenomen om deze bussluis weer te openen ter verbetering van de bereikbaarheid van de buurt het Eikske. Maar in deze buurt zijn hiervan zowel voor- als tegenstanders. In het kader van een zorgvuldige belangenafweging heeft Grenspaal12 onderzoek gedaan naar de effecten van de openstelling van deze bussluis en hierover advies uitgebracht. Op basis van de resultaten daarvan wordt voorgesteld de bussluis permanent te gaan openstellen maar dit pas te doen op het moment dat de omliggende infrastructuur qua weginrichting/verkeersveiligheid daarop is aangepast. Voorgesteld wordt hiervoor het project 'Herinrichting De Wendelstraat-Heistraat-Kerkraderweg' op te starten en hiervoor een voorbereidingskrediet van € [redacted] excl. BTW beschikbaar te stellen.

Aanleiding

In het uitvoeringsprogramma van het GVVP staat opgenomen het opheffen/openen van de voormalige bussluis in De Wendelstraat en het verfijnen van de 30km-zone in de Heistraat/Kerkraderweg.

Kaders

GVVP 2017

Onderbouwing

Jaarlijks krijgen we regelmatig verzoeken van bewoners om de bussluis in De Wendelstraat vlak voor het kruispunt met de Kerkraderweg op te heffen. Voor vele bewoners in de wijk het Eikske levert dat een kortere reisafstand en reistijd op. Maar er zijn ook bewoners die deze bussluis juist graag gehandhaafd zien. Dit zijn voornamelijk de bewoners die vlakbij de bussluis wonen. Zij zijn gewend aan een straat met geen of beperkt verkeer en dat willen ze zo behouden. Er zijn dus zowel voor- als tegenstanders ten aanzien van het opheffen van de bussluis.

De afgelopen jaren hebben in de buurt het Eikske diverse wegwerkzaamheden plaatsgevonden als gevolg waarvan de bussluis tijdelijk is opengesteld. Dit heeft de discussie in de buurt over het wel of niet permanent opheffen van de bussluis aangewakkerd. Zowel wij als de buurtbewoners willen duidelijkheid over wat nu met de bussluis gaat gebeuren. In ons GVVP staat weliswaar dat de bussluis wordt opgeheven ter bevordering van de bereikbaarheid van de wijk het Eikske. Maar er zijn dus ook bewoners die de bussluis graag gehandhaafd zien. Bij de keuze over het wel of niet permanent opheffen van de bussluis dienen alle belangen zorgvuldig tegen elkaar te worden afgewogen. Daarom is Adviesbureau Grenspaal12 gevraagd onderzoek te doen naar de effecten van een permanente openstelling en hierover advies uit te brengen.

Onderzoek Grenspaal12

Bijgevoegd treft u de resultaten van dit onderzoek van Grenspaal12 aan. Ten behoeve van hun onderzoek heeft Grenspaal12 op 4 locaties verkeerstellingen uitgevoerd. Deze tellingen zijn uitgevoerd zowel met als

zonder bussluis. Hierdoor is er inzicht verkregen in het effect van het openstellen van de bussluis op de verkeersintensiteiten. Daarnaast heeft Grenspaal12 ook gekeken naar hoe de wegen in de wijk momenteel zijn ingericht en zijn de bewoners door middel van een bewonersbrief gevraagd naar hun mening over het eventueel permanent openstellen van de bussluis.

De conclusies van Grenspaal12 zijn als volgt (zie ook bladzijde 9 en 10 van hun adviesmemo):

- Gelet op het gebruik van de wegen na openstelling van de bussluis zien ze een betere verdeling van het verkeer over de wijk ontstaan waardoor vanuit dit oogpunt, de tijdelijke openstelling van de bussluis een positieve bijdrage levert aan de totale bereikbaarheid van de wijk het Eikske. Het betreft hier een verbetering van de bereikbaarheid, waarbij ongeveer 800 motorvoertuigen per etmaal zijn geregistreerd die nu een andere route door de wijk rijden omdat dit sneller dan wel korter is.
- Gelet op de resultaten uit de verkeersmetingen concluderen ze dat de toename van het verkeer binnen de landelijke streefwaardes blijft. Op de Wendelstraat en Kerkraderweg/Heistraat gaat op basis van de streefwaarde van 3.000 voertuigen per etmaal niet onevenredig veel verkeer rijden als gevolg van de openstelling van de bussluis.
- Ze zien een positief effect op de Honigmannstraat. Hier zakt de etmaalintensiteit onder de streefwaarde van 3.000mvt/etm waardoor deze weg beter aan het gewenst gebruik van een 30km-zone voldoet (van 3.338 naar 2.562mvt/etm).
- Op de Hoofdstraat is slechts een kleine afname van het verkeer geconstateerd, waardoor de openstelling van de bussluis op dit wegvak nagenoeg geen effect had. Er is dus ook geen sprake van een toename van het verkeer die de omliggende gebiedsontsluitingswegen gaan mijden en de Heistraat – De Wendelstraat als sluiproute gaan gebruiken.
- De toename van verkeer is procentueel gezien hoog op De Wendelstraat (van 1.433 naar 1.979mvt/etm = +ca. 40%) en op de Heistraat (van 1.000 naar 1.810mvt/etm = +ca. 81%). Tevens liggen de gemeten V85-waarden (de snelheid die door 85% van de weggebruikers niet wordt overschreden) op De Wendelstraat en de Heistraat/Kerkraderweg boven de 40 km/uur. Vanaf 10 km/uur hoger dan de wettelijk toegestane snelheden betekent dit, dat de gereden snelheden niet meer in overeenstemming zijn met het wegbeeld ter plaatse. Hierdoor kunnen er verkeersonveilige situaties ontstaan.

Grenspaal 12 acht de opening van de bussluis een nuttige maatregel. Het openstellen van de bussluis draagt bij aan een verbeterde bereikbaarheid van de wijk. Ze zien als gevolg van de openstelling van de bussluis een betere verkeersspreiding en voor een deel van de inwoners uit de wijk wordt de reistijd, dan wel de reisafstand tot de woning, minder. Dit draagt dus bij aan minder voertuigkilometers. Voor grotere evenementen als Pinkpop dient de bussluis sowieso open te zijn.

Ze geven echter ook aan dat de opening van de bussluis geen noodzakelijke maatregel is. Ondanks de aangegeven voordelen, is er vanuit verkeerskundig oogpunt niet direct een aanleiding om de bussluis permanent open te zetten (muv. Pinkpop). Het Eikske is al bereikbaar via de Honigmannstraat, Hoofdstraat en gedeeltelijk via de Kerkraderweg en de afname in reistijd is beperkt. Op de Honigmanstraat daalt de

verkeersintensiteit tot iets onder de streefwaarde van 3.000 mvt/etm maar de huidige verkeersintensiteit zit ruim onder de maximale waarde van 6.000 mvt/etm.

Grenspaal12 geeft aan dat uit zowel de metingen, de analyse van de huidige weginrichting en uit de reacties van bewoners naar voren komt, dat de verkeersveiligheid in De Wendelstraat bij opening van de bussluis, een belangrijk aandachtspunt is. Mocht besloten worden om de bussluis te openen dan wordt geadviseerd om de zorgen omtrent de verkeersveiligheid vanuit de buurt ter harte te nemen en in ieder geval De Wendelstraat opnieuw in te richten. Grenspaal12 doet daarbij nog de volgende aanbevelingen:

- De wegen rond de bussluis zijn niet goed ingericht naar de inrichtingskenmerken die gelden voor een 30 km zone. Zij achten verkeerskundige maatregelen noodzakelijk om de relatief grote toename van het verkeer veilig te kunnen verwerken. De hoge V85 waarden zijn mede aanleiding om de betreffende wegen veiliger in te richten. De Wendelstraat is een 30km-zone maar is daar nog niet geheel naar ingericht. Een toename van verkeer kan daarom negatieve gevolgen hebben voor de verkeersveiligheid.
- Omwille van de verkeersveiligheid en ook het voorkomen van geluids- en trillingsoverlast veroorzaakt door groot zwaar verkeer, wordt daarnaast een vrachtverbod aanbevolen zodat er geen vrachtverkeer via De Wendelstraat de wijk kan bereiken.
- Tevens wordt geadviseerd om de aanpassingen aan de weginrichting in een groter geheel mee te nemen door ook de Kerkaderweg/Heistraat opnieuw in te richten. Een afwaardering van de Kerkaderweg/Heistraat van 50 naar 30 km/h waarbij deze straat heringericht wordt, draagt ook bij aan een verkeersveiliger omgeving.

Samenvatting advies Grenspaal12

Samengevat geeft Grenspaal dus aan dat het openen van de bussluis verkeerskundig gezien een nuttige maatregel is (betere bereikbaarheid, betere verkeersspreiding, korte reistijd en -afstand). Wel adviseren ze De Wendelstraat en Heistraat/Kerkaderweg verkeersveiliger in te richten omdat de huidige weginrichting niet optimaal is. Ze stellen echter ook dat het openstellen van de bussluis geen noodzakelijke maatregel is. Er zijn geen specifiek knelpunten in de wijk die met het openstellen van de bussluis worden opgelost. Behoudens dan de verkeersintensiteit in de Honigmannstraat die door het openstellen onder de streefwaarde van 3.000mvt/etm zakt.

Effecten verkeersveiligheid

Zoals aangegeven zijn er diverse omwonenden die de bussluis wensen te behouden. Hun belangrijkste argument daarvoor is de verkeersveiligheid. Grenspaal12 geeft aan dat er ongeveer 800 motorvoertuigen (mvt) door het openstellen van de bussluis een andere route gaan rijden. De verkeersintensiteit blijft overal weliswaar onder de streefwaarde van 3.000mvt/etm. Maar een toename van het autoverkeer in een straat/buurt heeft in principe altijd een nadelig effect op de verkeersveiligheid. Maar tegenover deze toename staat wel een afname op andere wegen. En per saldo neemt het autoverkeer in de hele buurt af doordat men minder hoeft om te rijden en dus minder kilometers in de wijk hoeft af te leggen. De verkeersveiligheid neemt in de hele wijk daarmee dan dus toe. Wel is het zo dat de wegen ook wel goed ingericht moeten zijn en

daarvan geeft Grenspaal12 aan dat dat in De Wendelstraat en de Kerkraderweg/Heistraat wel beter moet als de bussluis wordt opengesteld.

Waar Grenspaal12 in hun advies niet op ingaat, is dat ter plaatse van de bussluis zelf nu helemaal geen autoverkeer op De Wendelstraat aanwezig is. Het gaat dan over een stuk van circa 50 meter tussen de Jan Van Gallenstraat en de Kerkraderweg. Hier neemt de verkeersintensiteit dus toe van 0 tot 800 motorvoertuigen. In een straat waar geen autoverkeer rijdt, is de verkeersveiligheid natuurlijk optimaal. Een toename van autoverkeer heeft hier een grotere impact op de verkeersveiligheid dan op wegen waar al autoverkeer aanwezig is.

Conclusie/voorstel

Alles overwegende wordt voorgesteld de bussluis permanent open te stellen. Er zijn geen verkeerskundige argumenten om de bussluis te moeten handhaven. Op sommige straten is wel sprake van een toename van verkeer, maar de hoeveelheid verkeer blijft overal onder de streefwaarde van 3.000mvt/etm. En tegenover deze toename staat een afname op andere wegen en is er in de gehele wijk per saldo sprake van een afname van verkeer. Het nadeel dat in sommige straten de hoeveelheid verkeer toeneemt, weegt niet op tegen alle genoemde voordelen. Een wegafsluiting of opheffing daarvan, levert altijd tegenstrijdige belangen op. De een hecht meer waarde aan een rustigere woonstraat en de ander aan een kortere reisafstand/-tijd. In het kader van het algemeen belang achten wij het permanent openen van de bussluis de juiste keuze. Wel dient de weginrichting van een deel van De Wendelstraat en Heistraat/Kerkraderweg in het belang van de verkeersveiligheid aangepast te worden. Wij stellen dan ook voor het openen van de bussluis pas uit te voeren nadat deze wegen opnieuw zijn ingericht. Door deze wegdelen goed in te richten, kunnen we de huidige zorgen van diverse omwonenden over de verkeersveiligheid mogelijk verminderen of wegnemen.

Voorgesteld wordt voor de herinrichting van delen van de Wendelstraat en Heistraat/Kerkraderweg een voorbereidingskrediet van [redacted] excl btw beschikbaar te stellen onder de projectnaam 'Herinrichting De Wendelstraat-Heistraat-Kerkraderweg'. De herinrichting betreft dus in elk geval de Heistraat/Kerkraderweg tussen de Hofstraat en Wenckebachstraat, en De Wendelstraat tussen de Heistraat/Kerkraderweg en de Honigmannstraat. De Wendelstraat maakt onderdeel uit van de ruggengraat en wordt dan ook voorzien van de daarvoor vastgestelde materialisatie. Het verfijnen van de Heistraat/Kerkraderweg (tussen de Hofstraat en Wenckebachstraat) stond al opgenomen in het uitvoeringsprogramma van het GVVP. Deze straat is gecategoriseerd als erftoegangsweg (30km-zone) maar is nog niet als zodanig aangeduid en ingericht.

Relevante aandachtsgebieden

Communicatie en Burgerparticipatie

Belangrijk onderdeel van de opdracht aan Grenspaal12 was dat ook de bewoners bij het onderzoek werden betrokken. Dit hebben ze gedaan door een bewonersbrief te sturen waarin ze uitleg hebben gegeven over het door hun uit te voeren onderzoek. Grenspaal12 heeft de bewoners gevraagd hun mening over het wel of niet permanent openen van de bussluis aan hen kenbaar te maken. Ze hebben deze brief alleen bezorgd in de straten waar het openstellen van de bussluis tot een toename van verkeer leidt. Van de bewoners in de andere

straten wordt verwacht dat deze in principe niet tegen het openstellen van de bussluis zijn. Er zijn 78 brieven verzonden waarop 20 reacties zijn ontvangen waarvan 15 tegen opstelling zijn. Daarnaast hebben we een handtekeningenactie ontvangen voor behoud van de bussluis die door 39 huishoudens is ondertekend.

De aanwonenden van het project 'Herinrichting De Wendelstraat–Heistraat–Kerkraderweg' (hieronder vallen ook alle bewoners die eerder van Grenspaal12 een brief hebben ontvangen) worden na accordering door uw college van dit voorstel met een bewonersbrief door ons geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek van Grenspaal12. Daarbij geven we ook aan dat we de bussluis permanent gaan openstellen, maar dat we dat pas gaan doen nadat we de omliggende straten opnieuw hebben heringericht. Deze herinrichting moet dan in 2025 gaan plaatsvinden.

Zodra we begin 2024 met de planvoorbereiding van de herinrichting gaan starten worden de bewoners met een nieuwe bewonersbrief gevraagd hun wensen en ideeën voor de nieuwe weginrichting aan ons kenbaar te maken. Op basis daarvan wordt een eerste schetsontwerp opgesteld welke met de bewoners tijdens een inloopavond wordt besproken. Afhankelijk van de reacties van de aanwonenden wordt het verdere verloop bepaald. Er wordt ook een projectpagina aangemaakt op onze website. Daarop wordt onder andere ook het onderzoek van Grenspaal12 geplaatst zodat iedereen er kennis van kan nemen.

Financiën

Voorgesteld wordt om voor het project 'Herinrichting De Wendelstraat–Heistraat–Kerkraderweg' een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van [redacted] excl. BTW. Dit kan worden gedekt uit het investeringskrediet voor reconstructieprojecten GVVP – ruggengraat. Hier is in de begroting van 2022 nog voldoende ruimte voor aanwezig. Het restant van 2022 alsook het krediet van 2023 zal naar verwachting volledig worden gebruikt voor het momenteel in voorbereiding zijnde reconstructieproject van de Hoofdstraat tussen de Markt en de Einsteinstraat. Verwacht wordt dat de projectraming van dit project binnen nu en 2 maanden bekend wordt. Dan is ook bekend hoeveel krediet er van 2023 en 2024 overblijft. Deze ruimte alsook eventueel de ruimte in de begroting van 2025 zal in eerste instantie worden toegekend aan het project 'Herinrichting De Wendelstraat–Heistraat–Kerkraderweg'. De uitvoering van het project is op zijn vroegst in 2025 gepland waardoor er ook nog eventueel gebruik gemaakt kan worden van de kredieten van 2025.

Het project Hoogstraat fase 1 (N300–Heigank; uitvoering 2024) wordt overigens niet vanuit het investeringskrediet voor reconstructieprojecten GVVP – ruggengraat gefinancierd maar vanuit het investeringskrediet Transformatie. Datzelfde gaat gelden voor het project Hoogstraat fase 2 (Heigank–Dorpsstraat) dat op zijn vroegst in 2026 in uitvoering gaat. De herinrichting van de Hoogstraat staat namelijk niet in het uitvoeringsprogramma van het GVVP opgenomen. Wel staat er dat onderzoek wordt gedaan naar de mogelijkheid om het wegprofiel te optimaliseren. Als de Hoogstraat wel gefinancierd zou worden uit het investeringskrediet voor het GVVP dan was dat ten koste gegaan van de projecten die wel in het GVVP staan.

Advies

1. Kennisnemen van bijgaande memo van Grenspaal12 inzake het door hen uitgevoerde onderzoek naar de mogelijkheid tot permanente openstelling van de voormalige bussluis aan het einde van De Wendelstraat;
2. de bussluis definitief op te heffen maar dit pas te doen op het moment dat de omliggende infrastructuur qua weginrichting/veerkeersveiligheid daarop is aangepast;
3. Instemmen met de start van het project 'Herinrichting De Wendelstraat–Heistraat–Kerkraderweg';
4. Hiervoor een voorbereidingskrediet van [redacted] excl. BTW beschikbaar te stellen, te dekken uit de in de begroting 2022 opgenomen investeringsruimte en kapitaallastruimte voor reconstructieprojecten GVVP – ruggengraat (afschrijving 35 jaar, kapitaallasten € [redacted]). Een en ander conform bijgaande ramingswijziging.

Afstemming

Bestuurlijke afstemming – afgestemd met welke portefeuillehouder(s)

Nota is afgestemd met wethouder Janssen.